

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Materiaalien julkaiseminen Avointen oppimateriaalien kirjastossa (aoe.fi)

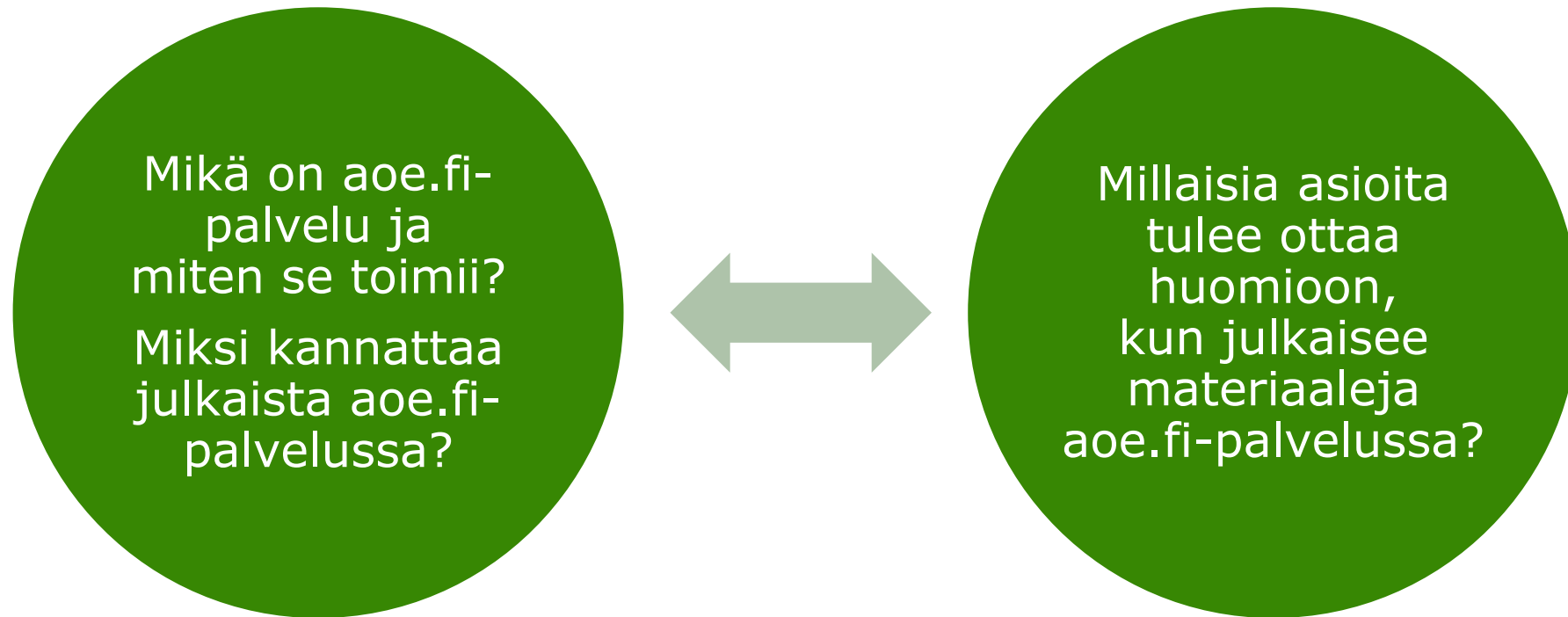
28.4.2025

Mai Tallgren, erityisasiantuntija
Opetushallitus, Avointen oppimateriaalien kirjasto

Tämä teos on lisensoitu CC BY 4.0 -lisenssillä.

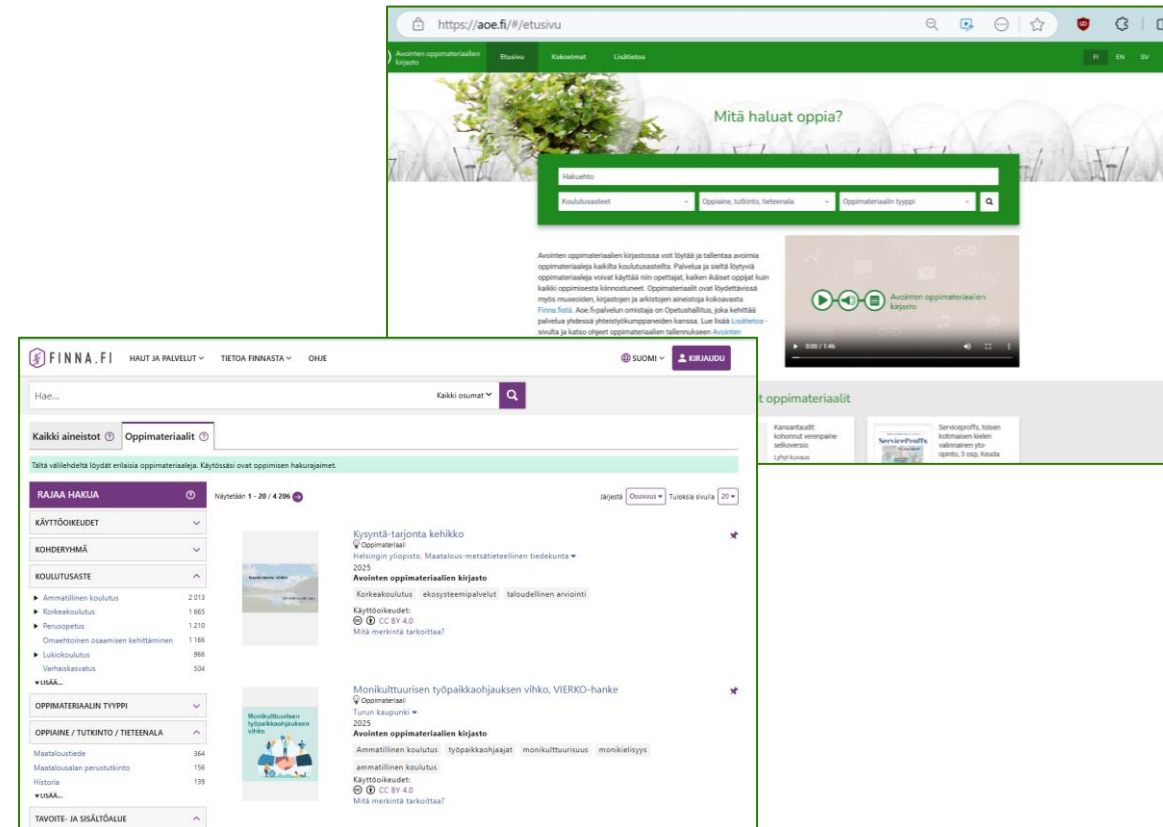

Materiaalien julkaiseminen aoe.fi-palvelussa

Avointen oppimateriaalien kirjasto (aoe.fi)

- Aoe.fi-palvelu avattiin kaikkien käyttöön maaliskuussa 2020.
- Yhteistyössä: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, Kansalliskirjasto, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy.
- Opetushallitus palvelun omistajaksi tammikuussa 2024.
- Yli 4 100 materiaalia
- Vuonna 2024 yhteensä yli 470 000 materiaalin katselua: aoe.fi, [Finna.fi](https://finna.fi) ja Finnan muut palvelut

Taustaa

- A O E = avoimen oppimisen edistäminen
- Unescon suositus avoimista oppimateriaaleista (2019):
 - Valmiudet, tukikäytännöt, laatu ja yhdenvertaisuus, taloudellinen kestävyys, kansainvälinen yhteistyö
- OKM: Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaation linjaukset 2027:
 - Avointen oppimateriaalien käyttökulttuurin edistäminen
- Hankkeissa syntyvät oppimateriaalit: Julkisilla varoilla tuotetut materiaalit kaikkien käyttöön.

Mitä ovat avoimet oppimateriaalit?

- **Maksutonta, avoimesti saatavilla ilman kirjautumista**
- Materiaalin tekijä määrittelee avoimella lisenssillä materiaalin käyttöehdot. Esim. saako materiaalia muokata ja jakaa edelleen.
- Aoe.fi-palvelu:
 - **”Materiaaleja opetukseen, oppimiseen, osaamiseen, kasvatukseen, koulutukseen sekä näiden kehittämiseen”**
 - Käytössä Creative Commons -lisenssit (CC-lisenssit).
 - Materiaalien tekijöitä: hankkeet, oppilaitokset, opettajat, kouluttajat, järjestöt jne.

Aoe.fi pähkinäkuoressa

Opi uutta

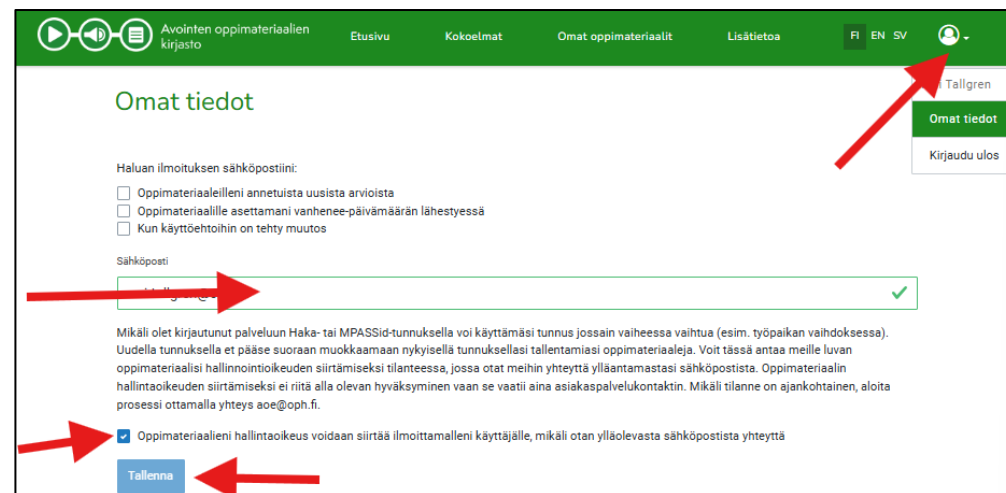
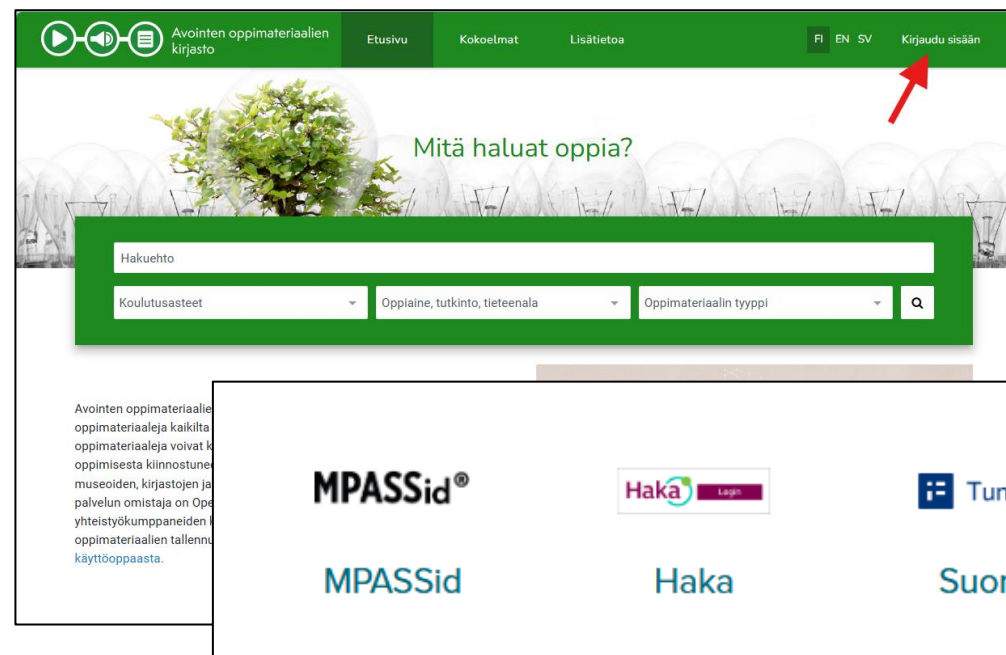
- Kaikille avoin palvelu aoe.fi.
- Maksuttomia avoimia oppimateriaaleja.
- Käytä materiaaleja ilman kirjautumista:
 - Hae, lue, näytä, lataa, linkkaa, upota.
 - Muokkaa, jos CC-lisenssi sallii.
- Monipuoliset hakurajaimet.
- Materiaaleja voi hakea myös [Finna.fi](https://finna.fi)-sivustolta.

Jaa osaamista

- Jaa materiaaleja avoimella CC-lisenssillä muiden käyttöön:
 - Tallenna materiaali aoe.fi-palveluun.
 - Valitse materiaalille CC-lisenssi.
 - Lisää materiaalille metatiedot.
- Mahdollisuus monipuolisiin metatietoihin.
- Materiaalin jakaminen vaatii tunnistautumisen aoe.fi-palveluun: Haka, MPASSid, Suomi.fi.

Tunnistautuminen

- Materiaalien tallentaminen edellyttää tunnistautumista: Kirjaudu sisään
- MPASSid, Haka, Suomi.fi
- Henkilökohtainen tunnistautuminen, ei organisaatiotunnuksia
- Kirjaudu jatkossa aina samalla tunnistautumismenetelmällä
- Sähköpostiosoitteen lisääminen ja vahvistaminen omiin tietoihin

Materiaalin tallentaminen aoe.fi-palveluun

- Materiaalin tekijä tallentaa materiaalin sekä lisää materiaalille kuvailutiedot (metatiedot).
- Työryhmä: vain yksi henkilö voi tehdä tallennuksen. Jatkossa tallentajalla on materiaalin hallinta- ja muokkausoikeudet.
- Omat oppimateriaalit -välilehti / Luo uusi materiaali
- Ohjevideo ja ohjeistus Avointen oppimateriaalien kirjaston käyttöohjeissa (video ja kirjalliset ohjeet): <https://aoe.fi/#/materiaali/606>

Tallennus- ja muokkauslomake

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Etusivu

Kokoelmat

Omat oppimateriaalit

Lisätietoa

FI EN SV

Tiedostot

>

Perustiedot

>

Koulutustiedot

>

Tarkemmat tiedot

>

Lisenssitiedot

>

Hyödynnetyt materiaalit

>

Esikatselu ja tallennus

halutessasi lisätä nimille ja kuvaukselle suomen, ruotsin tai englanninkielisen käännöksen, jotta näillä kielillä palvelua käyttävät saavat kokonaisen kuvan millainen materiaalisi on.

Oppimateriaalin nimi *

Kieliversiot

1. materiaali

Tiedosto *

Valitse

tai

Linkki *

Kieli *

suomi

x

Tiedoston esitys nimi *

Kieliversiot

2. materiaali

Tiedosto *

Valitse

tai

Linkki *

Kieli *

suomi

x

Tiedoston esitys nimi *

Kieliversiot

Lisää tiedosto

Keskeytä

Seuraava

Tiedostot > Perustiedot > Koulutustiedot > Tarkemmat tiedot > Lisenssitiedot > Hyödynnetyt materiaalit > Esikatselu ja tallennus

Oppimateriaalin tyyppi * ?

audio

blogi

datasetti

esitys

harjoitus

kaavio

Materiaali on yksi kokonaisuus

- Koostuu yhdestä tai useasta tiedostosta tai linkistä.
- Oma verkko-osoite
- Oma pysyvä urn-linkki
- Materiaalin tiedot: nimi, kansikuva, tekijä, kuvausteksti, muut metatiedot, Creative Commons -lisenssi.
- Metatiedot $\leftrightarrow$ hakurajaimet
- Jos sisältö on usealla eri kielillä, kieliversiot voi tallentaa samaan materiaaliin. Esimerkkejä:
 - <https://aoe.fi/#/materiaali/606>
 - <https://aoe.fi/#/materiaali/1135>

Materiaali

Pptx

Video

Pdf

Pdf

Linkki

Materiaali

1/3

i opas

video

8028 näyttökertaa

1642 latauskertaa

Version pysyvä osoite

urn:nbn:fi:oerfi-202503000000073_1

https://aoe.fi/#/materiaali/606

Avointen oppimateriaalien kirjasto Etusivu Kokoelmat

Avointen oppimateriaalien kirjaston käyttöohjeet

Lataa

Lataa kaikki tiedostot

Lataa yksittäinen tiedosto:

suomi

Ohjevideo oppimateriaalien tallentamiseen

Ohjeistus tallentamiseen

Ohjeistus muokkaamiseen

Avointen oppimateriaalien kirjasto

Julkaistu: 1.9.2020 15:05 Muokattu: 19.3.2025 16:05 [Versiohistoria](#)

Opi perusteet oppimateriaalien julkaisemisesta, niiden arvioinnista ja itseä kiinnostavien oppimateriaalien organisoinnista Avointen oppimateriaalien kirjastossa. Tämän oppaan avulla löydät vastauksia esimerkiksi seuraaviin asioihin: Miten jakaa avoimia oppimateriaalejaan kirjastoon ja miten kuvailu liittyy siihen? Voiko toisten loistavia oppimateriaaleja nostaa esille tai kerätä itselle muistiin? Oppimateriaali on tarkoitettu opettajien käyttöön; upota-toiminnon avulla tai lataamalla voit upottaa ohjeistuksen myös esimerkiksi oman oppilaitoksesi sivuille. Oppimateriaali koostuu julkaisua demoavasta ohjevideosta sekä dokumenteista, jossa käydään askel askeleelta läpi kuvien ja tekstin avulla julkaisu-, muokkaus-, arviointi- ja kokoelma-työkalujen toiminta. Oppimateriaalissa on myös tarkempia ohjeistuksia, jotka on aiemmin julkaistu aoe.fi:n blogikirjoituksina.

Versiohistoria

19.03.2025 16:03:09

29.01.2025 11:20:16

29.01.2025 11:17:33

03.01.2024 13:42:13

03.01.2024 13:40:28

03.01.2024 12:59:40

Avointen oppimateriaalien kirjasto Etusivu Kokoelmat Lisätietoja R EN SV Kirjasto sisältö

Avointen oppimateriaalien kirjaston käyttöohjeet

Lataa

Opas

Video

8028 näyttökertaa

1642 latauskertaa

Version pysyvä osoite

urn:nbn:fi:oeerfi-202503000000073_1

Valitse kieli:

fi en sv

Valitse oppimateriaalin osa:

Ohjevideo oppimateriaalin tallentamiseen

Ohjeistus tallentamiseen

Ohjeistus muokkaamiseen

Ohjeistus kokoelmien tekemiseen

Ohjeistus arvioimiseen

Materiaalien julkaiseminen Avointen oppimateriaalien kirjastossa

Aoe.fi blogissa 2021-2023 julkaisuja ohjeistuksista

Upotuskoodi

<iframe src="https://aoe.fi/#/embed/606/fi" allow="fullscreen" width="720" height="360"></iframe>

Kopioi

Lisenssi

CC BY 4.0

Avainsanat

käyttöohjeet verkkojulkaiseminen avoimuus ohjeet oppina lämsurser

Näytä vähemmän

Koulutusaste

omaehtoinen osaamisen kehittäminen

Pääasiallinen kohderyhmä

Asiantuntija tai ammattilainen Opettaja

Pääasiallinen käyttö opetuksessa

Ohjeistus

Omaehtoisen osaamisen kehittämisen, kotoutumiskoulutuksen, vapaan sivistystyön ja talteen perusopetuksen oppiaineet

Soveltuu kaikille oppilainneille, tutkinnon osille tai tieteenaloille

Saavutettavuuden tukitoimet

tekstitys tekstivastine navigointi rakenteen avulla

Saavutettavuuden esteet

ei esteitä

Käyttäjien arvot

Käyttäjien mielestä tämä materiaali soveltuu myös:

Tähän oppimateriaaliin ei ole vielä vinkattu mihin kaikkeen se soveltuu. Voit lisätä oman näkemyksesi kirjautumalla sisään.

Käyttäjien arvot

Katso kaikki arvot

28/04/2025 | Opetushallitus

Kopioi

käyttöohjeet

Opettaja

Ohjeistus

Soveltuu kaikille oppiaineille, tutkinnon d

tekstitys

tekstivastine

navigointi rakenteen avulla

ei esteitä

[Katso kaikki arviot](#)

13

Millaisia materiaaleja voi tallentaa aoe.fi-palveluun?

- Materiaali voi olla **tiedosto**.
 - Esimerkiksi pdf, pptx, docx, xlsx, odt, odp, mp4, mp3, h5p, mbz, html
 - Materiaalin käyttäjällä on mahdollisuus ladata tiedoston omalle koneelleen.
- Materiaali voi olla **linkki verkkosivulle tai ulkoiseen palveluun**.
 - Esimerkiksi organisaation verkkosivut, Youtube, Vimeo, SoundCloud
 - Materiaalin käyttäjän tulee päästä linkkiin tai ulkoiseen palveluun ilman kirjautumista.
 - Käyttäjä huolehtii, että sisältö on jatkossakin käytettävissä.

Esimerkki: Moodle-materiaali

Moodle-kurssi .mbz-tiedostona

- Käyttäjällä tulee olla Moodle voidakseen ottaa materiaali omaan käyttöönsä.
- Käyttäjällä mahdollisuus muokata materiaalia Moodlessa (jos CC-lisenssi sallii).
- Lisäksi suosittelemme: Sisällön jakaminen myös muussa muodossa, esim. docx, pdf, jotta mahdollisimman monella on pääsy materiaalin sisältöön.

Moodle-kurssi linkkinä

- Kirjautumissivulla Liity vierailijana / Kirjaudu vierailijana –toiminto, jotta käyttäjä näkee sisällön ilman kirjautumista.
- Koska käyttäjä ei ole henkilökohtaisesti kirjautuneena, käyttäjän tekemät tehtävät ja muut suoritukset eivät tallennu.
- Esimerkki: <https://aoe.fi/#/materiaali/4641>
- Lisäksi voi jakaa myös .mbz-tiedostona ja/tai muussa muodossa, esim. docx, pdf

Tallennuslomakkeella annettavia kuvailutietoja (metatiedot)

- Nimi
- Kansikuva
- Tekijät (henkilöt ja/tai organisaatiot)
- Asiasanat
- Oppimateriaalin tyyppi, kohderyhmä, käyttötarkoitus yms.
- Kuvausteksti
- Koulutusaste
- Oppiaine, tutkinto tai tieteenala
- Creative Commons -lisenssi
- Hyödynnetyt materiaali

Mahdollisuus lisätä metatiedoksi ePerusteiden tavoitteet- ja sisältöalueet / ammattitaitovaatimukset

- Varhaiskasvatus
- Esiopetus
- Perusopetus, oppiaineet
- TUVA
- Ammatillinen toinen aste
- Lukio

Esimerkki

 Avointen oppimateriaalien kirjasto

Oppimateriaalin muokkaus

Tiedostot > Perustiedot > **Koulutustiedot** > Tarkemmat tiedot > Lisenssitiedot > Hyödynnetyt materiaalit > Esikatselu ja tallennus

Koulutusasteet*

x tutkintoon valmentava koulutus, TUVA x

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA)

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) oppiaineet

x Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus x

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) oppiaineiden tavoitteet

Arjen taidot ja yhteiskunnallinen osallisuus

arvioi ja vahvistaa toimintakykyään sekä hyvinvointiaan

tuntee mielen hyvinvoinnin perusteet ja tapoja vahvistaa sitä

kehittää kotitalousosaamistaan

vahvistaa arjen ja yhteiskunnallisen osallisuuden edellyttämiä tekstitaitoja ja harjaantuu kielenkäyttäjänä niihin liittyvissä tilanteissa

perehtyy yhteiskunnan tarjoamiin palveluihin ja osaa hakea tarvitsemiaan palveluja

Creative Commons -lisenssit (CC-lisenssit)

- Materiaalin tekijällä säilyy tekijänoikeus materiaaliinsa.
- Tekijä valitsee materiaalille CC-lisenssin.
- CC-lisenssi määrittelee materiaalin käyttöoikeudet eli mitä käyttäjä saa tehdä materiaalilla.
- Kaikki CC-lisenssit sisältävät oikeuden kopioida, välittää, levittää ja esittää materiaalia.
- Valittu CC-lisenssi määrittelee mm. saako käyttäjä muokata materiaalia tai käyttää sitä osana toista materiaalia.

Kuusi erilaista CC-lisenssiä

CC BY

CC BY-SA

CC BY-ND

CC BY-NC-ND

CC BY-NC-SA

CC BY-NC

- **BY/Attribution Nimeä**
Käytettäessä sisältöä on tekijä mainittava.
- **SA/ShareAlike JaaSamoin**
Teoksen pohjalta tehdyt sisällöt tulee lisensoida samalla lisenssillä kuin alkuperäinen sisältö.
- **ND/NoDerivates EiMuutoksia**
Muunnelmien ja muokkausten tekeminen teoksesta on kielletty.
- **NC/NonCommercial EiKaupallinen**
Sisällön käyttö on sallittu vain ei-kaupallisiin tarkoituksiin.

CC-lisenssit: kooste

	CC BY	CC BY-SA	CC BY-ND	CC BY-NC-ND	CC BY-NC-SA	CC BY-NC
Saa kopioida, välittää, levittää ja esittää. Alkuperäisen tekijän nimi mainittava.	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Saa muokata tai käyttää toisten oppimateriaalien osana. Alkuperäisen tekijän nimi mainittava.	kyllä	kyllä	ei	ei	kyllä	kyllä
Muokattu tai uusi oppimateriaali julkaistava samalla lisenssillä kuin alkuperäinen.	--	kyllä	--	--	kyllä	--
Alkuperäisen ja johdannaismateriaalien käyttäminen kaupallisessa tarkoituksessa on kielletty.	--	--	--	kyllä	kyllä	kyllä

CC-lisenssit: Mitä pitää ottaa huomioon?

- Jos materiaalilla on useita tekijöitä tai omistajia, tulee avoimesta lisenssistä sopia kaikkien osapuolten kesken.
- Jos materiaali sisältää muiden tekijöiden kuvia tai muita sisältöjä, myös niiden tulee olla CC-lisenssoituja tai pitää olla oikeus käyttää niitä avoimessa materiaalissa.
- Materiaalin sisällä voi olla sisältöä, jolla on eri CC-lisenssi kuin materiaalin CC-lisenssi. Tämä on merkittävä selkeästi.
- Aiheesta lisää: "Muiden tekemien sisältöjen käytöstä sekä avoimesta lisensoinnista" ([Aoe.fi:n käyttöohje](#), osio: Aoe.fi blogissa 2021–2023 julkaistuja ohjeistuksia)

Vakuutus tallennus- ja muokkauslomakkeella

"Vakuutan että

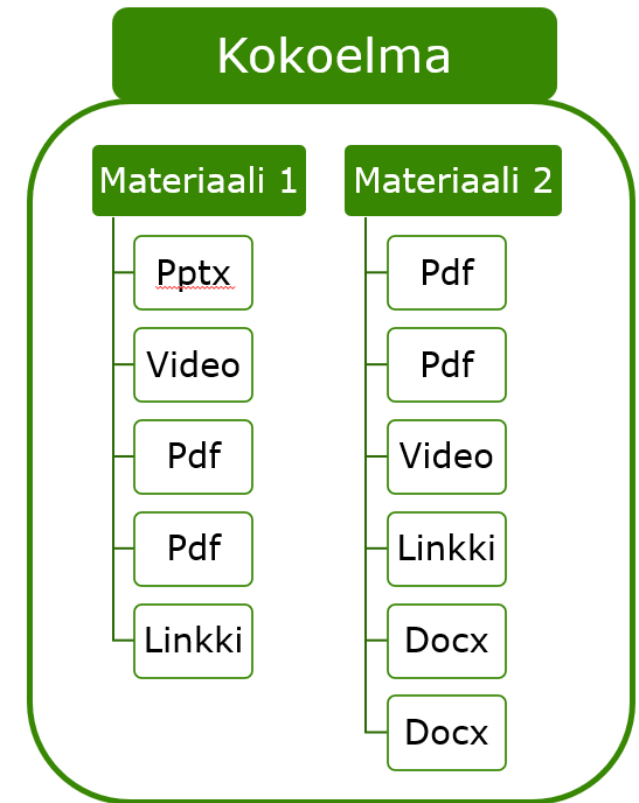
- kaikki tekijät ovat hyväksyneet materiaalin julkaisun avoimella lisenssillä,*
- muiden tekijöiden aineistot (esim. kuvat) voidaan julkaista avoimesti joko aineistojen oman avoimen lisenssin tai erikseen saadun luvan perusteella,*
- materiaalissa näkyvien henkilöiden kuvien tai muiden henkilötietojen osalta lupa julkaisuun on saatu ko. henkilöiltä ja*
- materiaali on parhaan tietomme mukaan alan hyvien tapojen mukainen."*

Saavutettavuus

- Materiaalin tekijä vastaa materiaalin saavutettavuudesta.
- Osan saavutettavuuden ominaisuuksista ja esteistä voi merkitä metatiedoiksi.
- [Aoe.fi-palvelun ohjeita saavutettavuuteen](#)
- [Saavutettavuusvaatimukset.fi-sivusto](#)
- [Saavutettavasti.fi-ohjesivusto](#)

Kokoelma

- Kokoelma voi olla
 - yksityinen eli vain omaan käyttöön.
 - julkinen, jolloin myös muut hyötyvät kokoelmasta.
- Pysyvä tunniste ja verkko-osoite.
- Kokoelmalla on nimi, kansikuva, kuvausteksti ja metatiedot.
- Kokoelmat eivät tule esiin hakutuloksissa.
- Kokoelman tekijän nimi näkyy kokoelman tiedoissa.

Materiaalin hallinta- ja muokkausoikeus

- Materiaalin tallentajalle syntyy hallinta- ja muokkausoikeus materiaaliin.
- Oikeudenhaltija voi
 - päivittää sisältöä, esim. poistaa, vaihtaa, lisätä tiedoston tai linkin
 - päivittää materiaalin metatietoja
 - merkitä materiaalin vanhentuneeksi
- Oikeudet voivat olla vain yhdellä henkilöllä kerrallaan.
- Oikeudet voi siirtää toiselle henkilölle ottamalla yhteyttä aoe.fi-palveluun.
- Sähköpostiosoitteiden tulee olla vahvistettuja, jotta oikeudet voi siirtää.

Materiaalin elinkaari

- Materiaali on aoe.fi-palvelussa pysyvästi.
- Materiaalille on antaa päivämäärän, jolloin materiaali vanhenee.
 - Materiaali ei näy hakutuloksissa.
 - Materiaalin linkki säilyy.
- Dokumentaatio, kenellä on materiaalien oikeudet.
- Materiaalin päivittäminen?
- Materiaalin vanheneminen?

Työryhmä:

- Kenellä kannattaa olla materiaalin hallinta- ja muokkausoikeus?
- Haka ja MPASSid-tunnistautuminen toimii niin kauan kuin henkilö on töissä organisaatiossa.

Miten käyttäjä löytää materiaalin?

- Nimi: houkutteleva, kuvaa sisältöä
- Kuva: herättää huomiota, lisää kiinnostusta
- Kuvausteksti kertoo olennaisen: mitä, kenelle, miksi, käyttötarkoitus
- Kuvaustekstissä voi myös kertoa muista kokonaisuuteen liittyvistä materiaaleista tai kokoelmasta, johon materiaalit on liitetty.
- Kuvaustekstissä voi myös kertoa kokoelmasta, johon materiaali kuuluu.

Mitä paremmat metatiedot, sitä paremmin käyttäjät löytävät materiaalin.

Pohdi:

- Mitä käyttäjä tarvitsee
- Miten käyttäjä etsii materiaalia.

Miksi julkaista avoimesti aoe.fi-palvelussa?

- Pysyvä paikka omille oppimateriaaleille
- Laaja näkyvyys, helposti löydettävissä
- Materiaaleja ja kokoelmia voi jakaa linkeillä
- Materiaaleilla on myös upotuslinkit
- Selkeät käytänteet mm. metatiedoissa ja CC-lisensseissä
- Yhteistyömahdollisuudet, verkostoituminen
- Hyvä kiertää!

Linkkejä

- [Aoe.fi-palvelu](#)
- [Aoe.fi-palvelun materiaalit finna.fi-sivustolla](#)
- [Aoe.fi-palvelun Lisätietoa-osio](#) (usein kysytyt kysymykset)
- [Aoe.fi-palvelun käyttöohjeet](#)
- [Ohjeita avoimeen julkaisemiseen opetuksessa ja oppimisessa](#)
- [Creative Commons –lisenssit](#)
- [Creative Commons –lisenssit](#) (Kopiraittila.fi, Kopiosto)
- [Saavutettavuusvaatimukset.fi-sivusto](#)
- [Saavutettavasti.fi-ohjesivusto](#)
- [Aoe.fi-palvelun ohjeita saavutettavuuteen](#)
- [Aoe.fi-palvelun käyttöehdot](#)
- [Aoe.fi-palvelun tietosuojaseloste](#)

Opi uutta.
Jaa osaamistasi.

aoe.fi

Avointen oppimateriaalien kirjasto